

УДК 327(477)

УКРАЇНСЬКА МІЖНАРОДНА ПРОБЛЕМАТИКА У ГЕОГРАФІЧНИХ, СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ І ТЕХНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Олеся Ярошко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000, тел. 098 293 81 39,
e-mail: yaroo@ukr.net*

Узагальнено і систематизовано наукові досягнення представників географічних, соціально-комунікаційних і технічних наук з української міжнародної проблематики. Виокремлено основні напрями досліджень української міжнародної проблематики представниками географічного профілю та їхні наукові результати. Наголошено на головних напрямках та наукових результатах соціально-комунікаційних студій української міжнародної проблематики. Висвітлено важливі напрями і наукові досягнення представників технічного спрямування з української міжнародної проблематики.

Ключові слова: українська міжнародна проблематика; географічні дослідження; соціально-комунікаційні дослідження; технічні дослідження.

Постановка проблеми. Проблематика української міжнародної політики, як одна зі складових національного та глобального розвитку, відзначається складністю, багатоаспектністю, практичною затребуваністю й актуальністю, теоретичними потребами і науковим інтересом. З огляду на це, її досліджують представники різних галузей науки, в тому числі географічних, соціально-комунікаційних і технічних.

Аналіз останніх досліджень. У цьому дослідженні спиратимемось на наукові напрацювання з української міжнародної проблематики вітчизняних дисертантів. У галузі географічних наук проаналізовано: результати наукових досліджень 2011–2014 років зазначеної проблематики (1 докторська і 12 кандидатських дисертацій) за науковими спеціальностями 11.00.02 «Економічна та соціальна географія», 11.00.11 «Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів» і 11.00.12 «Географічна картографія», авторами яких є: О. І. Алісова, Н. В. Беба, А. В. Білоус, Д. Г. Думітраш, А. Д. Калько, Г. В. Копачинська, Н. С. Короба, Н. О. Новосад, О. О. Носирев, І. О. Підлісецька, Т. В. Редько, Ю. І. Чикайло та С. Г. Ярьоменко [1; 3; 4; 10; 11; 14; 15; 19; 20; 25–27; 30]. Дослідження з зазначеної проблематики у галузі соціально-комунікаційних наук (10 кандидатських дисертацій) 2010–2015 років за науковими спеціальностями 27.00.01 «Теорія та історія соціальних комунікацій», 27.00.02 «Документознавство, архівознавство» і 27.00.06 «Прикладні соціально-комунікаційні технології», авторами яких є: М. В. Вилегжаніна, О. М. Володченко, О. Ю. Квасниця, Ю. А. Козир, С. А. Кулик, А. В. Павленко, Л. Г. Павленко, І. М. Парфенюк, О. О. Чувакова та

Т. Ю. Юрченко [5; 6; 12; 13; 17; 21–23; 28; 29]. Дослідження з зазначеної проблематики (1 докторська і 6 кандидатських дисертацій) 2011–2015 років за науковими спеціальностями 05.13.06 «Інформаційні технології», 05.13.21 «Системи захисту інформації» і 01.05.04 «Системний аналіз і теорія оптимальних рішень», авторами яких є: Л. М. Бадьоріна, А. І. Гізун, Є. В. Губаренко, М. О. Данова, О. Ю. Краковецький, Т. В. Лук'яненко та Д. Ю. Пилипенко [2; 7–9; 16; 18; 24]. Автори перелічених кваліфікаційних наукових праць дослідили, як уже зазначено, українську міжнародну проблематику як таку під кутом зору цих наукових галузей та їхніх (дисертацій) конкретних проблем / проблематики.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Беручи до уваги те, що зазначені вище дисертації присвячені українській міжнародній проблематиці у географічних, соціально-комунікаційних і технічних науках, доцільно виокремити науковий внесок в українську міжнародну науку представників згаданих наукових галузей.

Мета дослідження – узагальнення та систематизація наукового доробку представників географічних, соціально-комунікаційних і технічних наук з української міжнародної проблематики.

Виклад основного матеріалу. У контексті географічного профілю української міжнародної проблематики зазначимо, що йдеться загалом про вивчення території як просторової організації суспільства та взаємозв'язку людини і природи. Розглянуто також напрями досліджень українських дисертантів-географів та їхні наукові результати. Серед цих напрямів – розробка феномену кордону України як такого та функціонування морських кордонів України, особливостей, проблем та розвитку прикордонних територій України в Азово-Чорноморському регіоні, особливостей формування українсько-румунського та українсько-російського морських кордонів та шляхи розмежування останнього [14, с. 13–16]. Проаналізовано особливості українсько-польського транскордонного регіону та здійснено оцінку його конкурентоспроможності на основі запропонованих чинників і конкурентних переваг, запропоновано стратегію підвищення конкурентоспроможності цього транскордонного регіону (заходи та напрями діяльності) [1, с. 13–16]. Здійснено еколого-демографічну оцінку українсько-румунського прикордоння та обґрунтовано практичні рекомендації щодо її покращення із залученням місцевих органів України та Румунії до співпраці та виконання відповідних оптимізаційних проектів [10, с. 12–14]. У контексті дослідження приавтомагістральних територій транспортного коридору Львів – Краковець запропоновано низку заходів щодо оптимізації негативних явищ та процесів, складено карти розміщення історико-археологічних, культурно-історичних пам'яток, природно-заповідних об'єктів у межах приавтомагістральних смуг та суміжних територій [27, с. 16–18]. Ще одним напрямом географічних досліджень української міжнародної проблематики вважатимемо геополітичний, присвячений дослідженню феномену геополітичних регіонів за участю України [15, с. 14–16; 30]. Серед наукових досягнень представників цього напрямку:

аналіз у контексті геополітичних стикових зон Балто-Чорноморсько-Каспійського регіону, головних чинників його розвитку, динаміки і процесів у регіоні, роль військового та гео економічного чинників його розвитку, а також роль у ньому України та імовірні ключові сценарії її можливого геополітичного розвитку у стиковій зоні Балто-Чорноморсько-Каспійського простору [30]. У руслі авторського бачення геополітичного регіону проаналізовано суспільно-географічні зв'язки та політико-географічні процеси в межах Балто-Чорноморського регіону, його роль на геополітичній мапі світу, проблеми формування регіональної ідентичності; запропоновано концепцію балто-чорноморської орієнтації України з метою зміцнення її незалежності [15, с. 14–16]. Безпековий напрям географічних досліджень української міжнародної проблематики вивчає феномен мінерально-ресурсної безпеки України у контексті розвитку гірничої справи в Україні, акцентує на необхідності її забезпечення, встановлює економічно ефективні та політично доцільні рівні видобутку конкретних видів корисних копалин, досліджує співвідношення об'ємів видобутку мінеральної сировини та експорту первинної і переробленої продукції, необхідні заходи щодо забезпечення держави від гірничо-геологічної інтервенції з боку суміжних держав, а також визначає заходи щодо запобігання катастрофам через вплив природних загроз на мінерально-ресурсну безпеку і пропонує методику делімітації акваторії та надр Азовського моря та географічні принципи боротьби із загрозою міжнародного тероризму [11, с. 29–33]. Дослідження феномену туристично-рекреаційної діяльності в Україні відносимо до ще одного напрямку географічних студій української міжнародної проблематики. У контексті досліджень туристської мотивації визначено регіони за рівнем туристського попиту. З метою подолання диспропорцій у цьому попиті запропоновано інформаційно-технічне формування привабливого туристичного іміджу України як за допомогою ЗМІ, так і всесвітньої мережі Інтернет [26, с. 14–15]. У руслі досліджень в'їзного туризму в Україні проаналізовано структуру туристичних потоків, подано порівняльну характеристику туристичного балансу між Україною та країнами-донорами туристів, виявлено та досліджено інтенсивність в'їзного туристичного потоку до України, проаналізовано інвестиційну привабливість регіонів України стосовно закладів обслуговування [19, с. 11–15]. Досліджено систему картографічного забезпечення рекреаційної діяльності в Україні та розроблено зміст і форму інтерактивного картографічного ресурсу для потреб рекреації і туризму та засоби керування ним у процесі електронно-графічного моделювання та аналізу [3, с. 16–17]. З позицій картосеміотики розглянуто історико-культурну спадщину України, розроблено її структурно-графічні моделі і структуру довідникового атласу «Культурна та природна спадщина України» з метою подальшого вивчення, збереження та охорони пам'яток цієї спадщини [25, с. 15–17]. Інформаційний напрям досліджень географів-дисертантів представлений дослідженням геопросторової організації системи ЗМІ. Серед його досягнень – порівняльно-географічний аналіз регіонального розвитку ЗМІ в Україні та світі, типізація країн за рівнем розвитку медіа-індустрії, визначення сучасного стану

розвитку індустрії ЗМІ в Україні та розроблення комплексу заходів для покращення її становища [4, с. 14–17]. Серед наукових досягнень ще одного напрямку географічних досліджень української міжнародної проблематики – торговельно-економічного – вивчення зв'язків України з головними зовнішньоторговельними партнерами у межах ЄС, структури експорту та імпорту товарів та послуг в Україні, чинники формування конкурентоспроможності національної економіки та пріоритетні інтереси України у контексті поглиблення кооперації та інтеграції з країнами ЄС та роль єврорегіонів у посиленні інтеграції України у світовий економічний простір [20, с. 10–14].

У соціально-комунікаційній сфері досліджень української міжнародної проблематики виокремимо також напрями досліджень та їхні наукові досягнення. Серед інформаційно-безпекових соціально-комунікаційних наукових досягнень: у контексті дослідження ворожих інформаційних агресій та інтервенцій, що використовують у сучасній політичній боротьбі, розроблено основні принципи та напрями нейтралізації інформаційних агресій, розроблено методикку та запропоновано практичні рекомендації щодо впровадження Доктрини в інформаційну політику держави [28, с. 16–17]; виявлено особливості та інструментарій інформаційних війн у сучасній Україні, визначено складові системи захисту від інформаційної агресії та їхні рівні [23, с. 12–15]. Іміджевий напрям соціально-комунікаційних досліджень української міжнародної проблематики розробляє феномен міжнародного іміджу України. Серед досягнень зазначимо: опрацювання ключових атрибутів формування образу України веб-сайтами провідних газет Великої Британії за кількісними, тематичними, контекстуальними та жанровими особливостями авторських подач; аналіз іміджевих заходів державних установ України з пропагування її туристичних можливостей з використанням PR-технологій [6, с. 12–14]; структурну модель футбольного іміджу України, вплив ЗМІ на його формування, роль мас-медійних лідерів думок та запропоновані рекомендації для журналістів при висвітленні в ЗМІ футбольних подій щодо головних напрямів вдосконалення комунікаційної діяльності та рекомендації щодо соціального контролю за використанням комунікаційних прийомів підтримки позитивного футбольного іміджу України [21, с. 10–12]. У міжнародно-комунікаційному напрямі соціально-комунікаційних досліджень української міжнародної тематики виокремимо такі наукові досягнення: вивчено особливості становлення, призначення, функції, правовий статус, тематику і потенціал та вдосконалено шляхи кількісного та якісного українського радіомовлення у світовому інформаційному просторі в контексті Всесвітньої служби радіомовлення України [22, с. 11–13]; визначено комунікаційну політику ЄС, етапи її становлення в Україні, проаналізовано взаємодію Представництва ЄС з професійними комунікантами та встановлено причини, які гальмують розвиток європейського медіа-дискурсу в Україні, специфіку комунікаційної діяльності інституцій ЄС в Україні, її ефективність та запропоновано рекомендації щодо покращення комунікативної діяльності ЄС в Україні [29,

с. 9–12]; вивчено особливості подання українсько-російських відносин у мас-медіа України та РФ, їхню тематику та соціокультурні смисли концептуальної моделі Україна – РФ, особливості цих медійних дискурсів та їхній зв'язок із ціннісно-цільовим рівнем відносин [13, с. 13–16]. Виокремимо дослідження мас-медійного дискурсу України щодо формування національної еліти перед викликами глобалізації. Серед досягнень: розкрито роль національної еліти, ретроспективу та сучасний стан взаємодії з народом, роль духовної та політичної еліти, медіа-еліти, проблеми та важливість її консолідації перед згаданими викликами глобалізації [12, с. 10–15]. У сфері документознавчих досліджень соціально-комунікаційного напрямку виокремимо дослідження нормативно-правового акту як такого, його функцій, ознак, класифікації та способів відображення в комунікаційному середовищі, а також перспективи правової інформації в Україні, зокрема, у контексті запропонованої державної цільової програми [5, с. 13–15].

Тематика дисертацій представників технічних наук уможлиблює розуміння того, що йдеться загалом про дослідження ролі інформаційних технологій у життєдіяльності держави, суспільства і людини, технічні засоби та методи забезпечення інформаційної безпеки. Серед наукових досягнень представників цього напрямку, з огляду на сказане вище, виокремимо інформаційні технології, пов'язані із покращенням функціонування та діяльності макросистем на рівні держав та суспільств та інформаційні технології, покликані сприяти покращенню життєдіяльності не лише держав, а й людських спільнот і окремих індивідів. У першому випадку йдеться про розробку нових методів оцінки стійкості соціально-економічних систем та міждержавне керування критичними ресурсами, нову концептуальну модель державного керування соціальними системами та розроблено елементи методології реалізації керування соціально-економічними системами в умовах переходу до концепції стійкого розвитку [8, с. 17]; запропоновано інформаційну технологію формування стратегії управління розвитком соціально-економічних систем з метою підвищення ефективності цього управління та діяльності соціально-економічних систем [18, с. 15–17], а також розроблено прикладну інформаційну технологію реалізації форсайт-досліджень, зокрема, в контексті вибору напрямів національного науково-технічного розвитку [9, с. 15–16]. У другому випадку йдеться про розробку методологічних засад інтелектуальної обробки знань [2, с. 27–29] та інформаційних технологій оптимізації пошуку документів у веб-системах та шляхів перегляду інтернет-ресурсів і результатів інформаційного пошуку у веб-системах [16, с. 14–15]. У безпековому інформаційно-технічному контексті одним із досягнень є розробка моделі інституціонального управління та методу оцінки культури інформаційної безпеки [24, с. 15], а також програмне забезпечення для автоматизації, забезпечення ефективності функціонування та інформаційно-аналітичної підтримки процесів прийняття рішень в умовах кризових ситуацій щодо захисту інформаційних ресурсів [7, с. 16–17].

Висновки. Отже, українську міжнародну проблематику, складну і багатоаспектну за своїм змістом, досліджують також з позицій географічних,

соціально-комунікаційних та технічних наук, у їхньому проблемному полі, збагачуючи досягнення вивченням низки феноменів. Серед географічних напрямів досліджень української міжнародної проблематики зазначимо проблематику кордону, геополітики, безпеки, туризму і рекреації, інформаційних та торговельно-економічних чинників міжнародної діяльності України; серед соціально-комунікаційних напрямів – розробку феноменів інформаційної безпеки, іміджу України, міжнародного контексту комунікаційної діяльності України, елітотворення на тлі глобальних викликів та ролі джерел у комунікаційному просторі; серед технічних напрямів – вивчення феноменів систем національного та міжнародного рівня за допомогою інформаційних технологій, систем захисту інформації та покращення життєдіяльності суспільства і людини за допомогою інформаційних технологій.

Перспективи подальших розвідок. Дослідження української міжнародної проблематики, як уже зазначено вище, складні і багатогранні за своїм змістом, отож їхній подальший розвиток сприятиме як поступу теорії, так і практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Алісова О. І.* Суспільно-географічна оцінка конкурентоспроможності українсько-польського та польсько-німецького транскордонних регіонів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / О. І. Алісова. – Львів : [б. в.], 2014. – 20 с.
2. *Бадьоріна Л. М.* Методологічні засади інтелектуальної обробки знань : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора техн. наук : спец. 05.13.06 «Інформаційні технології» / Л. М. Бадьоріна. – К. : [б. в.], 2015. – 35 с.
3. *Беба Н. В.* Картографічне моделювання рекреаційної діяльності в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.22 «Географічна картографія» / Н. В. Беба. – К. : [б. в.], 2012. – 20 с.
4. *Білоус А. В.* Геопросторова організація системи ЗМІ в Україні у світовому контексті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / А. В. Білоус. – К. : [б. в.], 2012. – 20 с.
5. *Вилегжаніна М. В.* Нормативно-правові акти в комунікаційному середовищі сучасної України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.02 «Документознавство, архівознавство» / М. В. Вилегжаніна. – К. : [б. в.], 2011. – 18 с.
6. *Володченко О. М.* Технології побудови іміджу України як туристичної країни : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.06 «Прикладні соціально-комунікаційні технології» / О. М. Володченко. – К. : [б. в.], 2012. – 19 с.
7. *Гізун А. І.* Методи та засоби оцінювання параметрів безпеки для виявлення кризових ситуацій в інформаційній сфері : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.21 «Системи захисту інформації» / А. І. Гізун. – К. : [б. в.], 2015. – 20 с.
8. *Губаренко Є. В.* Методи та моделі керування сталим розвитком соціально-економічних систем : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 01.05.04 «Системний аналіз і теорія оптимальних рішень» / Є. В. Губаренко. – Харків : [б. в.], 2015. – 22 с.
9. *Данова М. О.* Методи і модель інформаційних технологій вибору методів науково-технічного розвитку в національних форсайт-дослідженнях : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 «Інформаційні технології» / М. О. Данова. – Харків : [б. в.], 2015. – 20 с.
10. *Думітраш Д. Г.* Еколого-демографічна оцінка українсько-румунського прикордоння (на прикладі Чернівецької області та Сучавського повіту) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня

канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / Д. Г. Думітраш. – Чернівці : [б. в.], 2013. – 19 с.

11. *Калько А. Д.* Мінерально-ресурсна безпека України : (конструктивно-географічний аналіз) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора геогр. наук : спец. 11.00.11 «Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів» / А. Д. Калько. – К. : [б. в.], 2012. – 40 с.

12. *Квасниця О. Ю.* Соціально-комунікаційні концепти елітотворення : глобальний та національний контексти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.01 «Теорія та історія соціальних комунікацій» / О. Ю. Квасниця. – Запоріжжя : [б. в.], 2015. – 20 с.

13. *Козир Ю. А.* Соціокультурні смисли концептуальної моделі Україна – Росія в мас-медійному контексті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.01 «Теорія та історія соціальних комунікацій» / Ю. А. Козир. – Дніпропетровськ : [б. в.], 2015. – 19 с.

14. *Копачинська Г. В.* Політико-географічні особливості формування і функціонування морських кордонів України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / Г. В. Копачинська. – Львів : [б. в.], 2013. – 19 с.

15. *Корома Н. С.* Політико-географічні передумови формування Балто-Чорноморського регіону: геостратегічні інтереси України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / Н. С. Корома. – К. : [б. в.], 2012. – 20 с.

16. *Краковецький О. Ю.* Інформаційна технологія оптимізації пошуку документів у веб-системах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 «Інформаційні технології» / О. Ю. Краковецький. – Вінниця : [б. в.], 2011. – 20 с.

17. *Кулик С. А.* Образ України в британських Інтернет-ЗМІ: (за матеріалами веб-сайтів газет «The Times», «The Guardian», «The Independent») : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.06 «Прикладні соціально-комунікаційні технології» / С. А. Кулик. – К. : [б. в.], 2012. – 16 с.

18. *Лук'яненко Т. В.* Моделі та інформаційна технологія формування стратегії управління розвитком соціально-економічних систем : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 «Інформаційні технології» / Т. В. Лук'яненко. – Кременчук : [б. в.], 2012. – 20 с.

19. *Новосад Н. О.* В'їзний туризм України: суспільно-географічний вимір : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / Н. О. Новосад. – К. : [б. в.], 2012. – 20 с.

20. *Носирев О. О.* Торговельно-економічна діяльність України в аспекті євроінтеграції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / О. О. Носирев. – Харків : [б. в.], 2012. – 20 с.

21. *Павленко А. В.* Футбольний імідж України: особливості формування та виявлення в сучасних вітчизняних ЗМІ : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.06 «Прикладні соціально-комунікаційні технології» / А. В. Павленко. – Суми : Сумс. держ. ун-т, 2012. – 16 с.

22. *Павленко Л. Г.* Всесвітня служба радіомовлення України: тематика та структура радіопрограм : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.01 «Теорія та історія соціальних комунікацій» / Л. Г. Павленко. – К. : [б. в.], 2010. – 18 с.

23. *Парфенюк І. М.* Сучасні інформаційні війни в Україні: комунікаційні, соціокультурні та історичні аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.06 «Прикладні соціально-комунікаційні технології» / І. М. Парфенюк. – К. : [б. в.], 2013. – 20 с.

24. *Пилипенко Д. Ю.* Модель інституціонального управління і метод оцінювання культури інформаційної безпеки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.21 «Системи захисту інформації» / Д. Ю. Пилипенко. – Харків : [б. в.], 2013. – 20 с.

25. *Підлісецька І. О.* Картографічне моделювання історико-культурної спадщини України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.12 «Географічна картографія» / І. О. Підлісецька. – К. : [б. в.], 2012. – 20 с.

26. Редько Т. В. Суспільно-географічний вимір сприйняття туристичної привабливості регіонів України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / Т. В. Редько. – К. : [б. в.], 2011. – 20 с.

27. Чикайло Ю. І. Еколого-географічний аналіз транспортного коридору: (на прикладі автомагістралі Львів – Краковець) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.11 «Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів» / Ю. І. Чикайло. – Львів : [б. в.], 2013. – 20 с.

28. Чувакова О. О. Технології інформаційної безпеки в системі соціальних комунікацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.06 «Прикладні соціально-комунікаційні технології» / О. О. Чувакова. – К. : [б. в.], 2012. – 20 с.

29. Юрченко Т. Ю. Комунікативна діяльність інституцій ЄС в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.01 «Теорія та історія соціальних комунікацій» / Т. Ю. Юрченко. – К. : [б. в.], 2015. – 15 с.

30. Ярьоменко С. Г. Геополітичне і гео економічне позиціонування України у стиковій зоні Балто-Чорноморсько-Каспійського простору : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / С. Г. Ярьоменко [Електронний ресурс]. – Одеса : [б. в.], 2011. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=DOC/2011/11YASBKP.zip [Дата перегляду – 29 червня 2016 р.]

Стаття надійшла до редколегії 29.04.2016

Прийнята до друку 15.05.2016

UKRAINE'S INTERNATIONAL PROBLEMS IN GEOGRAPHICAL, SOCIAL-COMMUNICATIONS AND TECHNICAL STUDIES

Olesya Yaroshko

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000, tel. 098 293 81 39,
e-mail: yaroo@ukr.net*

Academic achievements of representatives of geographical, social-communications and technical sciences on Ukraine's international problems have been generalized and systemized at the research. Key directions of academic researches of Ukraine's international problems of representatives of geographical science (boundary researches, geopolitical researches, security researches, tourism and recreation researches, information and trade-economic researches) and their scientific results have been defined. Main directions and scientific results of social-communication' researches on Ukraine's international issues (information security researches, researches on Ukraine's image, researches on international context of the elite creation under global challenges, researches on the role of sources in communication space) have been highlighted. Basic directions (researches on systems of national and international levels, researches on systems of information protection, researches on information technologies for society and human being activities) and scientific achievements of representatives of technical sciences on Ukraine's international issues have been also reviewed.

Key words: Ukraine's international problems; geographical researches; social-communications researches; technical researches.

**УКРАИНСКАЯ МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРОБЛЕМАТИКА
В ГЕОГРАФИЧЕСКИХ, СОЦИАЛЬНО-КОММУНИКАЦИОННЫХ
И ТЕХНИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ**

Олеся Ярошко

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1, г. Львов, Украина, 79000, тел. 098 293 81 39,
e-mail: yaroo@ukr.net*

Обобщены и систематизированы научные достижения представителей географических, социально-коммуникационных и технических наук относительно украинской международной проблематики. Определены основные направления исследований украинской международной проблематики представителями географического профиля и их научные результаты. Выделены основные направления и научные результаты социально-коммуникационных исследований украинской международной проблематики. Освещены основные направления и научные достижения представителей технического профиля украинской международной проблематики.

Ключевые слова: украинская международная проблематика; географические исследования; социально-коммуникационные исследования; технические исследования.